

Br: 02-03-14904/1

Podgorica, 30.09.2020. godine

MINISTARSTVO PRAVDE
- n/r ministra, g-dina Zorana Pažina-

Poštovani gospodine Pažin,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 01- 046/20-6999 od 01. septembra 2020. godine, a kojim se traži mišljenje na *Prijedlog Programa razvoja IKT pravosuđa 2021-2023. godina*, Ministarstvo finansija daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Pravosudni informacioni sistem prepoznat je kao sistem od posebnog značaja za crnogorsko društvo i napredak Crne Gore na putu EU integracija. Poseban značaj ovog sistema je dat i kroz Akcioni plan za Poglavlje 23, u kojem su prepoznate brojne mjere koje se odnose na jačanje nezavisnosti pravosuđa i vladavinu prava, i koje sadrže obavezu unapređenja informacionog sistema pravosuđa kako bi se osigurala kvalitetna pravosudna statistika i vodile evidencije kako je to zakonom propisano.

Na Prijedlog programa i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da susredstva za implementaciju Akcionog plana IKT Programa dijelom planirana kroz budžetska potraživanja u narednom trogodišnjem periodu, dok su dijelom već obezbijedena kroz program IPA 2018 i kroz donatorsku podršku Vlade Kraljevine Norveške, tako da je u ovom trenutku znatno povoljniji ambijent po pitanju donatorske podrške, nego na početku implementacije Akcionog plana.

Predviđeno je da izvori finansiranja cjelokupnog strateškog dokumenta za naredni trogodišnji period, budu: Budžet Ministarstva pravde, Donatorska podrška Vlade Kraljevine Norveške i Sredstva dobijena iz IPA fondova. Takođe je namjera da se kroz donatorske aktivnosti prevaziđu budžetska ograničenja, što se naročito odnosi na mjere obnavljanja računarske opreme po pravosudnim institucijama i proces digitalizacije arhiva.

Prikaz potrebnih budžetskih sredstava dat je u tabeli po godinama i izvorima finansiranja.

Godina	IPA 2018	Vlada Kraljevine Norveške – Ministarstvo pravde	Ministarstvo pravde	Ukupno
2021	225.000,00	1.553.931,00	641.000,00	2.419.931,00
2022	352.000,00		2.238.500,00	2.590.500,00
2023	545.240,00		1.817.000,00	2.362.240,00
Ukupno	1.122.240,00€	1.553.931,00€	4.696.500,00€	7.372.671,00€

Takođe dostavljenim Izvještajem istaknuto je da su sredstva iz kolona "IPA 2018" i "Vlada Kraljevine Norveške – Ministarstvo pravde" u iznosu od 2.676.171 € već obezbijedena.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo pravde

NAZIV PROPISA

Program razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa 2021-2023.god.

1. Definisanje problema

- **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?**
- **Koji su uzroci problema?**
- **Koje su posljedice problema?**
- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**
- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**

Program razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa 2021-2023(IKT Program), predstavlja treći u nizu strateških dokumenata koji adresira predmetnu oblast. Njemu su prethodile Strategija informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa 2016-2020, kao i IKT Strategija u oblasti pravosuđa, za period 2011-2014 godina.

Akcionim planom za sprovođenje Programa razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa 2021-2023 kao sastavnim dijelom IKT programa, utvrđuju se mjere, nadležni organi, rokovi, indikatori učinka i izvori finansiranja potrebni za implementaciju strateskih smjernica definisanih IKT Programom.

IKT Program je primarno posvećen razvoju i unapređenju pravosudnog informacionog sistema, kao jedinstvenog sistema sudova, državnih tužilaštava, Uprave za izvršenje krivičnih sankcija i Ministarstva pravde.

Reformske aktivnosti u prethodnom četvorogodišnjem periodu bile su usmjerene primarno na razvoj i implementaciju softverskih rješenja jedinstvenog informacionog sistema, jačanje analitičko-statističkih kapaciteta pravosudnih organa i razmjene podataka sa vanjskim sistemima. Posebno je značajno ukazati na aktivnosti na realizaciji infrastrukturnih projekata u prethodnom periodu, kao i aktivnosti na uspostavljanju elektronskih servisa za pravna i fizička lica, institucije i međunarodne organizacije, jačanje postojeće informacione infrastrukture i bezbjednosti, kao i unapređenje postojeće upravljačke infrastrukture i kadrovskih kapaciteta.

Program razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija 2021-2023, kao sastavni dio procesa reforme pravosuđa, predstavlja nastavak navedenih aktivnosti za sledeći trogodišnji period, sve u cilju uspostavljanja funkcionalnog i održivog informacionog sistema pravosuđa.

Značajno je istaći da je u prethodnom periodu intezivirana saradnja sa donatorima (IPA 2018, Vlada Kraljevine Norveške, Ambasada SAD, projekat EUROL2), te da su u ovom trenutku obezbijedena značajna donatorska sredstva za realizaciju aktivnosti definisanih Akcionim planom IKT programa.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Osnovni cilj jeste uspostavljanje novog funkcionalnog Informacionog sistema pravosuđa (ISP) koji će omogućiti automatizaciju ključnih poslovnih procesa, te interoperabilnost četiri glavne cjeline u okviru pravosudnog sistema: Ministarstva pravde, sudstva, Državnog tužilaštva i UIKS. Sistem treba da obezbijedi kompletnu nezavisnost i funkcionalnost svake od navedenih cjelina, kroz uključivanje svih neophodnih podsistema za procese koji se odvijaju u okviru svake pojedinačne cjeline. ISP treba da svakoj od institucija u okviru sistema pravosuđa obezbijedi elektronski pristup podacima i automatizaciju procesa u skladu sa nadležnostima i obavezama.

Uvođenje elektronskih servisa u funkcionisanje pravosuđa će ubrzati službenu komunikaciju između pravosudnih institucija, kao i službenu komunikaciju istih prema korisnicima njihovih usluga, povećaće efikasnost rješavanja predmeta, te proizvesti finansijske uštede pravosudnim institucijama i korisnicima njihovih usluga

Pravosudni informacioni sistem prepoznat je kao sistem od posebnog značaja za crnogorsko društvo i napredak Crne Gore na putu EU integracija. Poseban značaj ovog sistema je dat i kroz Akcioni plan za Poglavlje 23, u kojem su prepoznate brojne mjere koje se odnose na jačanje nezavisnosti pravosuđa i vladavinu prava, i koje sadrže obavezu unapređenja informacionog sistema pravosuđa kako bi se osigurala kvalitetna pravosudna statistika i vodile evidencije kako je to zakonom propisano.

Reforma pravosuđa, kao jedan od ključnih reformskih procesa koje je potrebno sprovesti i čiji sastavni dio predstavlja razvoj informacionih tehnologija pravosuđa, prepoznata je u čitavom nizu krovnih i sektorskih strateških dokumenata na nacionalnom nivou. U tom pogledu, akcenat je potrebno staviti na Srednjoročni program rada Vlade Crne Gore 2018-2020, gdje je u okviru:

- Prioriteta 2: Crna Gora - država vladavine prava i dobre uprave, istaknuta namjera daljeg rada na poboljšanju pristupa pravdi građanima/kama i pravnim subjektima.

Razvoj informaciono-komunikacionih tehnologija je prepoznat u okviru Strategije reforme pravosuđa 2019-2022, kao krovnog strateškog dokumenta u cjelokupnoj oblasti reforme pravosuđa. Strategijom je u okviru oblasti 3.2: Jačanje efikasnosti pravosuđa, kao jedan od osnovnih stubova unapređenja efikasnosti pravosudnog sistema, prepoznata potreba za razvojem i unapređenjem informacionog sistema pravosuđa, pri čemu primarni značaj pripada Programu razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa 2021-2023, gdje je ukazano na najznačajnija dostignuća i buduće planove razvoja konkretne oblasti. Strategijom Reforme pravosuđa 2019-2022 se stavlja akcenat na dalju potrebu razvoja informacionog sistema pravosuđa, sa posebnim osvrtom na:

- izradu novog portala pravosuđa,
- izradu sistema za elektronsku arhivu,
- uvođenje ISO 27001 standarda bezbjednosti podataka,
- unapređenje novog informacionog sistema Državnog tužilaštva.
- činjenicu da je 2018. godine, započeto sa izradom novog informacionog sistema za upravljanje predmetima u sudovima. Cilj ove aktivnosti ide u korak sa strateškim ciljevima definisanim u prethodno važećoj Strategiji reforme pravosuđa 2014-2018, čije osnovne prioritete preuzima strateški dokument za reformu pravosuđa.

IKT Program je usklađen i sa Strategijom razvoja informacionog društva Crne Gore 2016-2020, čiji se osnovni prioriteti djelovanja ogledaju u uspostavljanju pravnog, organizacionog i tehničkog okvira za razvoj informacionog društva Crne Gore, gdje je primarni akcenat stavljen na tri komponente:

- Infrastrukturu
- Informacionu bezbjednost
- E-ekonomiju koja obuhvata e-poslovanje, e-obrazovanje, e-zdravstvo, e-uključivanje, e-upravu i istraživanje, inovacije i razvoj u oblasti IKT-a,

U narednom periodu će poseban značaj biti pružen postizanju većeg nivoa uvezivanja između informacionih sistema pravosuđa i državne uprave, primarno kroz saradnju koja će biti ostvarena sa Ministarstvom javne uprave i Ministarstvom unutrašnjih poslova, u dijelu:

- Uspostavljanja sistema razmjene podataka preko Government Service Bus-a
- Korišćenje digitalnih sertifikata za autentifikaciju i kvalifikovani elektronski potpis sa novih ličnih karata treće generacije
- Povezivanja sa sistemom za elektronsku naplatu
- Povezivanja sa nacionalnim Sistemom za identifikaciju i autentifikaciju.

Na međunarodnom nivou, potrebno je istaći UN Agendu za održivi razvoj do 2030., koja se primarno odnosi na iskorjenjivanje siromaštva i usmjeravanje svijeta ka održivom inkluzivnom razvoju i koja sadrži 17 ciljeva održivog razvoja na globalnom nivou, gdje je oblast razvoja informaciono-

komunikacionih tehnologija prepoznata u okviru Cilja 9 "Industrija, inovacije i infrastruktura"

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Imajući u vidu kompleksnost realizacije IKT Programa, odnosno njegove pune implementacije, kao i činjenice da se informacijski sistem koji nastaje na njegovim osnovama, usklađuje sa potrebama internih i vanjskih korisnika sistema, potrebno je nastaviti sa daljim unaprjeđenjem normativnog okvira u cilju efikasnijeg postupanja pravosudnih organa kroz racionalizaciju pravosudne mreže, unapređenje upravljanja i automatizaciju poslovnih procesa. Takođe se nameće i potreba uspostavljanja čitavog niza pravnih i tehničkih mehanizama za realizaciju elektronskih (e-justice) servisa namjenjenih građanima, elektronske razmjene podataka između pravosudnih organa Crne Gore i drugih državnih i međunarodnih sistema.

Krajnji cilj kojim će svi postupci, aktivnosti i radnje biti realizovane je „Pravosuđe bez papira“. Da bi se ovaj cilj ostvario, neophodno je IKT program uspješno realizovati, pažljivim određivanjem rokova za realizaciju pojedinih aktivnosti i obezbjeđenjem neophodne finansijske podrške tokom trajanja njegove realizacije.

Ključni ciljevi IKT Programa će biti ostvareni kroz realizaciju sledećih operativnih ciljeva :

- Operativni cilj 1: Razvoj softverskih rješenja jedinstvenog informacionog sistema i jačanje IT kapaciteta u svim podsistemima pravosuđa
- Operativni cilj 2: Usklađivanje postojećeg pravnog okvira i razvoj elektronskih servisa kojima se olakšava pristup pravosuđu građanima
- Operativni cilj 3: Razvoj novih sistema i unapređenje postojeće IKT infrastrukture pravosuđa, u cilju uspostavljanja efikasnog i digitalizovanog pravosudnog sistema
- Operativni cilj 4: Unapređenje informacione bezbjednosti u ISP-u prema međunarodnim i nacionalnim standardima, kojima se garantuje visok nivo zaštite osjetljivih podataka u okviru pravosuđa

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Upotrebom informaciono-komunikacionih tehnologija će se unaprijediti efikasnost, transparentnost i odgovornost rada pravosudnih organa, te olakšati pristup pravdi građana Crne Gore.

Implementacijom IKT Programa kroz Akcioni plan će se uspostaviti moderan i potrebama korisnika prilagođen, jedinstveni informacijski sistem pravosuđa Crne Gore, koji će biti instrument u službi jačanja administrativnih kapaciteta pravosuđa, povećanja njegove efikasnosti, efikasnijeg pružanja podataka i usluga institucijama i građanima, efikasnije saradnje sa drugim pravosudnim sistemima, institucijama Evropske unije, njenih članica i međunarodnim organizacijama. Primjena sporazuma ne iziskuje administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Sredstva za implementaciju Akcionog plana IKT Programa su dijelom planirana kroz budžetska potraživanja u narednom trogodišnjem periodu, dok su dijelom već obezbijeđena kroz program IPA 2018 i kroz donatorsku podršku Vlade Kraljevine Norveške, tako da je u ovom trenutku znatno povoljniji ambijent po pitanju donatorske podrške, nego na početku implementacije Akcionog plana. Detaljnu finansijsku procjenu troškova potrebnih za realizaciju definisanih mjera/aktivnosti Akcionog plana, kao i prikaz izvora finansiranja, možete pogledati u Akcionom planu za Program razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa za period 2021-2023, koji predstavlja trogodišnji akcioni plan koji je istovremeno i sastavni dio Programa.

Važno je napomenuti da su zbog budžetskih ograničenja iskazane budžetske potrebe u nekim slučajevima manje od realnih. Namjera je da se kroz donatorske aktivnosti prevaziđu ova ograničenja, što se naročito odnosi na mjere obnavljanja računarske opreme po pravosudnim institucijama i proces digitalizacije arhiva.

U sljedećoj tabeli dat je pregled finansiranja cjelokupnog strateškog dokumenta za naredni trogodišnji period, gdje se kao glavni izvori finansiranja javljaju:

- Budžet Ministarstva pravde
- Donatorska podrška Vlade Kraljevine Norveške
- Sredstva dobijena iz IPA fondova.

Prikaz budžetskih sredstava je pružen po godinama i izvorima finansiranja. Sredstva iz kolona "IPA 2018" i "Vlada Kraljevine Norveške - Ministarstvo pravde" su već obezbijeđena.

Godina	IPA 2018	Vlada Kraljevine Norveške - Ministarstvo pravde	Ministarstvo pravde	Ukupno
2021	225.000	1.553.931	641.000	2.419.931
2022	352.000		2.238.500	2.590.500
2023	545.240		1.817.000	2.362.240
Ukupno	1.122.240€	1.553.931€	4.696.500€	7.372.671€

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);

Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

IKT Program je primarno posvećen razvoju i unapređenju pravosudnog informacionog sistema, kao jedinstvenog sistema sudova, državnih tužilaštava, Uprave za izvršenje krivičnih sankcija i Ministarstva pravde. Izrada ovog strateškog dokumenta je povjerena Radnoj grupi za izradu

Programa informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa 2021-2023. godine i pripremi Akcionog plana za sprovođenje Programa. Radnu grupu čine predstavnici Ministarstva pravde, Sekretarijata sudskog savjeta, Vrhovnog državnog tužilaštva i Uprave za izvršenje krivičnih sankcija.

Priprema javne politike i sprovođenje strateškog dokumenta je u značajnoj mjeri financirano kroz različite donatorske programe:

- IPA 2018,
- UNDP projekat "Unapređenje efikasnosti sistema pravosuđa", financiranog od strane Vlade Kraljevine Norveške,
- Ambasada SAD,
- Projekat EUROL II

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Akcioni plan za Program razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa za period 2021-2023, predstavlja trogodišnji akcioni plan koji je istovremeno i sastavni dio Programa. Akcioni plan je pripremljen i usklađen sa zahtjevima zastupljenim u Metodologiji razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata. Struktura AP-a je zasnovana na četiri operativna cilja Programa koji su već nevedeni.

Svi operativni ciljevi sadrže indikatore učinka sa pratećim vrijednostima, koje je potrebno ostvariti u narednom trogodišnjem periodu. Akcioni plan sadrži definisane relevantne aktivnosti, indikatore rezultata, nadležne institucije, predviđene rokove za realizaciju aktivnosti, kao i cjelokupnu finansijsku konstrukciju za realizaciju strateškog dokumenta.

U pogledu procesa izrade, monitoringa i izvještavanja o sprovođenju Programa razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa 2021-2023, važno je ukazati na postojanje dva tijela:

- Radne grupe za izradu IKT Programa, čiji mandat prestaje usvajanjem Programa
- Radna grupa za praćenje implementacije Programa
- Komisije za praćenje sprovođenja i izvještavanje o IKT Programu.

Radna grupa za praćenje implementacije Programa je sastavljena od predstavnika Ministarstva pravde, Vrhovnog državnog tužilaštva, Sekretarijata Sudskog savjeta, Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (UIKS), Ministarstva javne uprave, Vrhovnog suda i Sekretarijata Tužilačkog savjeta.

Ministarstvo pravde je krovna institucija nadležna za koordinaciju rada Radne grupe, izradu, sprovođenje i izvještavanje o sprovođenju strateškog dokumenta. Radna grupa usvaja tehničke specifikacije IT rješenja i učestvuje u njihovoj realizaciji. Predmetni strateški dokument prati Akcioni plan za cjelokupne tri godine trajanja strateškog dokumenta.

U pogledu procesa izvještavanja, osnovne nadležnosti Radne grupe se ogledaju u pripremi dvije vrste izvještaja o sprovođenju strateškog dokumenta:

- Godišnji izvještaj o sprovođenju Akcionog plana IKT Programa
- Završni izvještaj o sprovođenju IKT Programa.

Radna grupa će se sastajati najmanje četiri puta godišnje, odnosno održavaće minimum jedan sastanak u toku svakog kvartala, s obzirom na značaj, obuhvat i složenost oblasti koja zahtjeva češće održavanje sastanaka Radne grupe. Na taj način će se blagovremeno i u kontinuitetu razmatrati proces sprovođenja, kao i moguće prepreke i izazovi sa kojima se institucije mogu suočavati prilikom implementacije aktivnosti. Podaci neophodni za sačinjavanje izvještaja prikupljaće se u toku trajanja cjelokupne godine i biće kvartalno dostavljani Ministarstvu pravde kao koordinacionom organu rada Radne grupe. Na posljednjem godišnjem sastanku navedeni podaci će biti razmotreni i eventualno dopunjeni kako bi se obezbijedio neophodan kvalitet izvještaja.

Komisija predstavlja drugo operativno tijelo formirano odlukom Vlade Crne Gore, sačinjeno od predstavnika svih institucija koje su uključene u proces sprovođenja (Ministarstva pravde, Državnog tužilaštva, Sudskog savjeta i Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (UIKS), Ministarstva javne uprave). Nadležnost Komisije se ogleda u razmatranju dobijenog izvještaja, koji će nakon dobijenog odobrenja od strane Komisije biti upućen Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore na mišljenje, nakon čijeg pozitivnog mišljenja će biti upućen Vladi Crne Gore na usvajanje. Evaluacija predmetnog strateškog dokumenta biće sprovedena ex post i od strane eksternih eksperata zbog složenosti i obuhvata, ali i zbog obezbjeđivanja većeg stepena objektivnosti. Sredstva za sprovođenje biće obezbijeđena budžetom Ministarstva pravda. Planirano je da ovaj proces otpočne u martu 2023. godine i bude završen do oktobra iste godine, kako bi se pravovremeno obezbijedili nalazi evaluacije, koji će biti predstavljeni u završnom izvještaju, ali i u cilju obezbjeđivanja adekvatnih osnova za kreiranje potencijalno novog strateškog dokumenta.

Datum i mjesto

Podgorica 01.09.2020.godine

STARJEŠINA

MINISTAR PRAVDE

ZORAN PAŽIN

The image shows the official seal of the Ministry of Justice of Montenegro, which is circular and contains the text 'REPUBLIKA CRNA GORA' and 'MINISTARSTVO PRAVDE'. Overlaid on the seal is a handwritten signature in black ink, which appears to be 'Zoran Pažin'.